

GILDESKÅL KOMMUNE
Postboks 54
8138 INNDYR

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 09/04134-130

17.11.2022

Ark.: 326.12

Melding om vedtak i navnesak 2021/296 – Sállto, Sáltovuonda i Bodø og Gildeskål kommuner, Lufoahtta og Lufuohtta i Moskenes, Flakstad, Vestvågøy, Vågan og Hadsel kommuner

Statens kartverk har gjort vedtak om skrivemåten av de lulesamiske navna

Sállto, parallellnavn til Salten, landskapsområde i Gildeskål og Bodø kommuner.

Sáltovuodna, parallellnavn til Saltfjorden, fjordnavn i de samme kommunene.

I tillegg er **Lufoahtta** fastsatt som lulesamisk parallellnavn til landskapsområdet Lofoten, og **Lufuohtta** er fastsatt som nordsamisk parallellnavn for dette området.

Vedtaka er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Navnesaken ble tatt opp av Sametinget i brev av 9.9.2021 etter at Sametinget var blitt kontakta av Domstoladministrasjonen om samiske navn på tingretter. Navnesaken ble reist for å fastsette rette skrivemåter av navna til offentlig bruk.

Rettslig grunnlag

Når skrivemåten av et stedsnavn skal fastsettes til offentlig bruk, er hovedregelen å ta utgangspunkt i den nedarva lokale uttalen av navnet. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipper for det språket som navnet inngår i, jf. § 4 første ledd i loven. Skrivemåten skal være praktisk og ikke skygge for meningsinnholdet i navnet, jf. § 1 første ledd. Alle funksjoner som et stedsnavn har, skal tas med i saksbehandlinga for å få fastsatt rett skrivemåte til offentlig bruk.

I tillegg må det tas hensyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for navnet saken gjelder, og hva som er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR) fra før. Lokale ønsker fra dem som har uttalerett, skal også spille inn.

Uttale og skriftradisjon

Ettersom minoritetsspråklige navn ofte bare har vært i muntlig språkbruk, er det få skriftspråklige kilder å vise til. Navnet Sáltovuodna er belagt av J. Qvigstad (1938) "Det lappiske stedsnavn i Finnmark og Nordland fylker" s. 224: Saltō-vuotna. J. Qvigstad (1893) "Nordische Lehnwörter im Lappischen" s. 284 har skrivemåtene salto-vuödna el. salto-sævva. "Sámi atlas" av Hans Ragnar Mathisen, Samuli Aikio og Anders Henriksen (1996) s. 5 har med navnet Sáltu og Lofuohta (nordsamiske skrivemåter av navna). På grunnlag av de skriftlige belegga og muntlige formene som brukes i dag av samiskspråklige (lulesamisktalende og nordsamisktalende), har Sametinget gitt tilrådingen om skrivemåter av navna.

Høringsvar og tilråding

Kartverket sendte saken til uttalelse og kunngjøring i kommunene Bodø, Gildeskål, Flakstad, Moskenes, Vestvågøy, Vågan og Hadsel i brev av 11.10.2021, i tråd med § 8 i stedsnavnloven.

Nordland fylkeskommune meldte i brev av 17.12.2021 om at fylkeskommunen ser det som positivt at det blir reist navnesak for å få fastsatt samiske parallellnavn, og at dette vil være med på å synliggjøre samiske stedsnavn, og at tiltaket er i tråd med samarbeidsavtalen som er inngått mellom Sametinget og Nordland fylkeskommune.

Hadsel kommune informerte i brev av 4.1.2022 om at navnesaken har vært på høring i kommunen, men at det ikke kom inn høringsuttalelser.

Gildeskål kommune meldte i brev av 22.5.2022 at saken har vært på høring i kommunen, men at det ikke kom inn høringsuttalelser.

Sametinget ga endelig tilråding i brev av 27.9.2022 om skrivemåtene Sáltto og Sáltovuodna. Etter spørsmål fra Kartverket til Sametinget 9.11.2022 om skrivemåten Sáltto var riktig skrivemåte, opplyste Sametinget 10.11.2022 om at skrivemåten Sáltto var feil, og at rett skrivemåte etter lulesamisk rettskriving er **Sállto**.

Kartverkets vurdering

Kartverket har gjort vedtak i samsvar med de tilrådte skrivemåtene fra Sametinget. Som lulesamisk parallellnavn til landskapsnavnet Lofoten har vi fastsatt skrivemåten Lufoahtta. Sametinget har i tillegg tilrådd skrivemåten Lufåhta, men har ikke prioritert mellom de to tilrådte skrivemåtene. I høringa er det ingen som har kommentert de to skrivemåtene. Kartverket finner at det er tilstrekkelig med én skrivemåte av navnet på ett og samme språk, og vi har fastsatt Lufoahtta som lulesamisk parallellnavn for Lofoten.

Kartverket har også fastsatt et nordsamisk landskapsnavn, Lufuohtta, ut fra at navnet er brukt av nordsamisktalende.

Kommunene i området ikke har kunngjort eller saksbehandla navnesaken, men Kartverket har fulgt opp tilrådinga fra Sametinget ettersom landskapsnavnet Lofoten i norsk er et allment kjent navn. Likeens legger vi til grunn at de samiske parallellnavna er brukt blant ev. lulesamisktalende og nordsamisktalende både innafor og utafor regionen. Nordland fylkeskommune ser det som positivt at de samiske stedsnavna blir synliggjort, og Kartverket har derfor fastsatt skrivemåtene av navna med vedtak etter lov om stadnamn.

Navn som Vågan har rett til å fastsette skrivemåten til

Lov om stadnamn § 1 andre ledd sier at loven skal sikre omsynet til norske, samiske og kvenske stedsnavn i samsvar med nasjonalt lovverk og internasjonale avtaler og konvensjoner.

Etter lov om stadnamn § 7 første ledd har kommuner rett til å fastsette skrivemåten av navn på bydeler. Navn på byer nevnes ikke eksplisitt, men loven blir tolka slik at kommunen er vedtaksorgan for bynavn. I denne navnesaken er Spålavuolle tilrådd som lulesamisk navn for Svolvær og Suolvearra som nordsamisk navn.

Forskrift om stadnamn § 4 andre ledd omtaler områdene der lulesamisk og nordsamisk rettskriving skal brukes. Det blir sagt at lulesamisk rettskriving skal brukes fra Tysfjord kommune og sørover. Denne formuleringa er utdatert i og med at Tysfjord kommune er slått sammen med Narvik og Hamarøy kommuner. Kommunene i Lofoten blir ikke nevnt. § 4 tredje ledd sier: "Dersom det er brukt fleire samiske namn om det same namneobjektet, skal det eldste namnet brukast av det offentlege. I særlege tilfelle kan det gjerast unntak frå denne regelen. Svolvær ligger i Vågan kommune, og kommunen bør avklare med lovgiver om hvilke prinsipper som gjelder når kommunen ønsker å fastsette samiske parallellnavn til det norske bynavnet.

Kunngjøring

Kommunene skal sørge for at vedtaka blir gjort kjent for de partene som har klagerett etter § 12 første ledd i lov om stadnamn, og som ikke er adressater i dette brevet, jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 11, spesielt første setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.» Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Vi presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentlig* bruk av stedsnavn. Privatpersoner og bedrifter som ikke er heleide av det offentlige, er derfor ikke pålagt å følge vedtatte skrivemåter.

Vedtaket om bynavn skal meldes til Kartverket, som fører vedtaket i Sentralt stedsnavnregister.

Klage

Vedtaket om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklages av dem som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

En eventuell klage skal sendes til Kartverket med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivinga må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til klagenemnda for stedsnavnsaker, som er oppnevnt av Kulturdepartementet.

Med vennlig hilsen

Christian Malmquist
fylkeskartsjef

Aud-Kirsti Pedersen
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent ut fra interne rutiner.

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)

Vedlegg:
Navnesaksskjema
Tilrådingar fra Sametinget

Mottaker: VESTVÅGØY KOMMUNE
GILDESKÅL KOMMUNE
BODØ KOMMUNE
HADSEL KOMMUNE
FLAKSTAD KOMMUNE
VÅGAN KOMMUNE
MOSKENES KOMMUNE

Kopi SAMEDIGGI / SAMETINGET
NORDLAND FYLKESKOMMUNE
DOMSTOLADMINISTRASJONEN